

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolain 50 §:n muuttamisesta koskien Vaasan sairaanhoitopiirille säädettävää velvoitetta laajan ympärivuorokautisen päivystyksen järjestämisestä keskussairaalan yhteydessä

Ehdotuksessa hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ehdotetaan, että Vaasan sairaanhoitopiirille lisätään velvoite järjestää laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalsaan yhteyteen. Lisäksi ehdotetaan, että Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin velvoite järjestää päivystyspalvelut suomen ja ruotsin kielellä poistettaisiin tarpeettomana.

Suomalaisen terveydenhuollon päivystysjärjestelmän ongelmista on keskusteltu julkisuudessa viime aikoina paljon. Osasyynä ongelmiin on nähty päivystyspalvelujen keskittyminen ja näin muodostuneet suuret päivystysyksiköt. Päivystysasetus, jolla on tavoiteltu keskittävän osaamisen tuomaa korkeampaa laatua, on tässä tavoitteessaan kyllä onnistunut, mutta johtanut samalla suurempiin ja ruuhkautuneimpiin päivystysyksiköihin. Jako laajan ja ei-laajan päivystyksen sairaaloihin on johtanut ”kahden kerroksen” päivystäviin keskussairaaloihin. Sillä on ollut varsin selviä imago vaikutuksia erikoislääkäreikrytoinnin vaikeutumisineen. Joissakin tilanteissa on voitu nähdä myös vaikutuksia potilasturvallisuuteen. Esimerkkinä tällaisesta on ollut tapaus, jossa sydänpotilas oli ohjattu Etelä-Savosta laajan päivystyksen sairaalaan, jossa sillä hetkellä ei ollutkaan valmiutta sepelvaltimo toimenpiteeseen, joka Mikkeliissä olisi ollut. Todelisuudessa päivystysvalmiudet laaja-alaisemmissa ei-laajan päivystyksen statuksen omaavissa sairaaloissa ovat yhteneväiset joihinkin laajan päivystyksen sairaaloihin. Jako on siis käytännössä varsin keinotekoinen. Esimerkiksi Mikkelin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystys sosiaali- ja kriisipäivystyksineen ja mielenterveys- ja päihdepäivystyspalveluineen toimii samalla laajan päivystyksen sairaalan resursoinnilla kuin useat nykyisin laajan päivystyksen sairaalat. Mikkeliissä toimivat myös yleislääketieteen päivystyslinjan takapäivystäjinä erikoislääkärit.

Vilkasliikenteinen viitostie tuo Mikkelin seudulle oman alueen väestön lisäksi ympärivuorokautisesti päivystyspalveluja tarvitsevia ihmisiä. Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan Etelä-Savossa on kausiväestöä vuositasolla lähes 294 000 eli noin kaksi kertaa enemmän kuin maakunnassa on vakituksia asukkaita. Päivystysvalmiudella vastataan myös tämän väestöosan palvelutarpeisiin. Laaja päivystyksellisten palvelujen tarve on edellyttänyt sekä vahvaa palvelutarjontaa että tuottanut ja ylläpitänyt hyvää päivystyksellisten tilanteiden osaamista ja hallintaa. Mikkelin keskussairaalaan on kesällä 2019 valmistunut uusi niin sanottu Kuuma sairaala. Se muodostuu kokonaisuudesta, jossa alakerrassa toimii päivystysyksikkö, keskikerroksessa teho- ja valvontaosasto ja yläkerroksessa 10 leikkaussalin muodostama leikkausosasto. Uudet ja modernit toimitilat luovat erinomaiset puitteet myös hyvälle ja tehokkaalle päivystystoiminnalle.

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymällä ei ole huomautettavaa esitettyyn terveydenhuoltolain muuttamiseen ehdotetulla tavalla. Esitämme, että mikäli Vaasan keskussairaallalle säädetään velvoite järjestää laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalsn yhteyteen, samassa yhteydessä tarkasteltaisiin myös päivystysasetusta laajemmin erityisesti laajan päivystyksen sairaalaverkoston osalta. Mikkelin keskussairaalla on valmius järjestää laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikkö keskussairaalsn yhteyteen ja palvelemaan sekä oman väestöalueen että alueen kausiväestön ja muuten alueella asioivien ihmisten päivystyksellisissä palvelutarpeissa yhtenä keskussairaalsn päivystysasetuksen mukaisena laajan päivystyksen sairaalsn.

Mikkelissä 15.8.2019

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä

Jarmo J Koski
johtajaylilääkäri